ved Velvillighed fra Administrationens Side kan gøres lige saa godt i Dag som i Morgen.

Rejsebrev til „Hvad vi vil".

Den 18de Juli 1890.

Søndag Aften den 6te Juli rejste vi, sex i Følge, fra København til Korsør, og videre med »Danneskjold Samsø« til Kiel. Vor Rejses Maal var Verdensfredskongressen i London. I Hamborg forlod vore to medrejsende Damer os for at tilbringe en Dag hos Familjer dér, mens vi fór videre gennem Tyskland. I Koupé med os sad to tyske Herrer, den ene fra Kiel, den anden fra Slesvig. Som naturligt var, kom vi til at tale om Fredssagen, som synes at have saa vanskeligt ved at slaa an i Tyskland; begge Herrerne var enig med os om Sagens Godhed og Ønskelighed. Slesvigeren omtalte Redaktør Jessen i Flensborg, som fik den ene Pengebøde og Fængselsstraf efter den anden, paa Grund af Fornærmelse imod den tyske Kejser og Nation. Han sagde, at man mente, at det var de danske, som stod bagved »Flensborg Avis« og opildnede deres Redaktør. Jeg svarede, at der vel nok fandtes dem blandt de danske, som trode paa en Genforening med det danske Slesvig ved Sværdet; men at hele Demokratiet er fredeligsindet, og mener kun gennem Freden at blive genforenet med dem, som vedbliver at være danske. Han var enig med mig i, at lige saa uretfærdigt som det var, at tyske i Slesvig og Holsten skulde staa under en dansk Regering, lige saa uretfærdigt var det nu, at danske skulde regeres af tyske; ti som Kant siger i sin »*Evige Fred*«: Mennesker ere ikke som Kvæg, man kan sælge efter Behag.

I Holsten forlod Slesvigeren os, mens vore to andre medrejsende fra København allerede var steget ud i Osnabrück, for at fortsætte Rejsen til Rotterdam. Vort første Ophold gjorde vi i Duisburg, en stor Fabrikby paa 70,000 Indbyggere. Den er Knudepunktet for en Del Jærnbanelinjer. Det regnede baade den Dag og den næste, saa vi fik ikke stort Begreb om Byens Séværdigheder. Da vort Ophold galdt Besøg hos Familie, havde det ikke videre at betyde. Stor Sorg voldte det os, da kun den ene af vore Rejsefæller, som var staaet af i Hamborg, mødte os den næste Dag i Duisburg for at rejse videre med os. Fru Johanne Meyer var blevet syg der, og maatte rejse tilbage til København.

Efter en Times Kørsel paa Jærnvej kom vi til Köln, hvor vi blev en Timestid, som vi benyttede til at se den prægtige Domkirke med sine 104 slanke Søjler indvendig og prægtige Malerier og Billedskæring. Domkirken ligger tæt ved Banegaarden.

I Aachen overnattede vi, men forlod allerede Kl. 7 næste Morgen Byen, og stansede først i Liège i Belgien, en dejlig stor By med smukke Anlæg og brede Gader. Floden Meuse (Maas) deler Byen i to Dele. Derfra gjorde vi ad Jærnvejen en Udflugt til Esneux, en yndig Plet, omgivet af Bjærge, hvor i Dalen Ourthe, en Biflod til Meuse deler sig i to Arme og danner smaa skovbevoxede Øer. Hotelværten, en smuk ung Mand, paa Hotel Cabus, beliggende paa det ene Bjærg, havde i Forvejen lovet at vise os omkring, saa at vi fik det smukkeste Indtryk af Egnen. Paa det ene Højdepunkt ligger en meget stor Bygning, det er et Rekonvalescenthjem for fattige Børn. De kan frit opholde sig her i fire til sex Uger. Bygningen rummer over hundrede Børn. Dette smukke Foretagende skyldes Senator Montefiore, belgisk Senator, hvis store Villa ligger et godt Stykke fjærnere. Desværre tillod Tiden os ikke at besøge Rekonvalescenthjemmet. Efter at have dejeuneret paa Hotellet, tog vi igen tilbage til Liège. Det er en meget smuk Køretur. Om Aftenen Kl. 10 kom vi til Bryssel efter et Par Timers Jærnvejskørsel. I øsende Regn korte vi omkring fra Hotel til Hotel, overalt var der besat. Endelig havnede vi i det fjerde Hotel, vi søgte, paa den store, smukke Plads ved Luxembourg Banegaard, l'Hotel du Grand Laboureur, hvor vi befandt os udmærket de tre Dage, vi opholdt os i Bryssel. Denne er en sjælden smuk By, med storartede Bygninger og lange, brede Gader, som gør det let for den rejsende at finde sig tilrette der. Vort første Besøg den næste Morgen galdt Musée Wiertz, en Malerisamling af ejendommelig Art. Som Thorvaldsens Museum hos os bestaar Samlingen kun af Kunstnerens egne Arbejder. Mange af Billederne er af Kæmpestørrelse. Napoleon i Helvede, er maaske det mest omtalte Maleri, men hører til de mindre Stykker. Man ser Napoleon med den trekantede Hat og de korslagte Arme, og omkring ham slaar Flammerne op, mens Kvinder og Oldinge holder blodige Lemmer af deres i Slagene faldne og saarede frem for ham. Bag ved ham ses Scener som t. Ex. et lille Barn kærtegnende Liget af Faderen osv. Mere imponerende, og næsten ti Gange saa stort som ovennævnte Maleri, er Fremtiden gengivet saaledes som Kunstneren i Aanden ser den. En mægtig Kvindeskikkelse holder i Hænderne en overbrækket Kanon, mens Fredspalmen svæver over Mængden, og Lysstraalerne bryde frem fra mørke Skyer. Et Luftdampskib ses ogsaa i Baggrunden. Dog sligt kan ikke beskrives, det maa ses. Ligesom Weresehagins Billeder, der for nogle Aar siden forevistes i København, er de fleste af Wiertz Malerier af tendentiøs eller allegorisk Natur. Den sidste Dag besøgte vi en af Bryssels Kniplestuer. Brysselerkniplinger er jo kendte for deres Skønhed. Vi fik dermed et Indblik i, hvor anstrængende det er at frembringe denne Luxus. Mange Kvinder var beskæftigede ved Kniplepuder med overknudrede Traade. En Dame lavede Lommetørklæder kantede med sorte Silkekniplinger. En anden havde det hvide Kniplingsmynster tegnet paa sort Papir, og den hele Knipling blev syt med Haanden. Med ustanselig Fart gik Synaalen frem og tilbage. Jeg spurgte hende om det Arbejde ikke var angribende for Øjnene, hvilket hun bekræftede. Og for saadant Arbejde tjener hver Kvinde kun 2 Francs ($1^1/_2$ Kr.) om Dagen.

Lørdag Eftermiddag tog vi med Toget til Rotterdam, en interessant, gammel, hollandsk By, hvoraf vi dog kun fik set det ydre, mens vi med Droske kørte igennem en Del af Byen for at naa Dampskibet, med